

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarih ve no: 13.02.2020 -331
Karar Tarih ve no : 13.02.2020 -8412

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Paşa Mahallesi, Kurşunlu Sokak, 12935 ada, 8 parseldeki özel mülkiyete ait tescilli sivil mimarlık örneğinin bahçe duvarında yer alan, aynı zamanda Odunpazarı Kentsel Siti ve Koruma Amaçlı İmar Planı sınırları içinde kalan Kaymakam Çeşmesinin 2863 sayılı Kanun kapsamında tesciline esas bilgi ve belgelerin iletiildiği Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 22.11.2019 tarih ve E.161604 sayılı yazısı ve eki Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü uzmanlarının 08.08.2019 tarihli raporu ile söz konusu çeşmenin tesciline esas kurum görüşünün iletiildiği ve bahsi geçen 12935 ada, 8 parsel ve bahçesi konumundaki 9 parselde demir profilli izinsiz bir şekilde şemsiye yapıldığını konu alan Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığının 17.12.2019 tarih ve E.57223 sayılı yazısı ve eki KUDEB uzmanlarının 17.12.2019 tarih ve 396-1 sayılı raporu ile Kurul Müdürlüğü uzmanlarının 12.02.2020 tarih ve 73820 sayılı dosya inceleme raporu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Paşa Mahallesi, Kurşunlu Sokak, 12935 ada, 8 parseldeki özel mülkiyete ait tescilli sivil mimarlık örneğinin bahçe duvarında yer alan, aynı zamanda Odunpazarı Kentsel Siti ve Koruma Amaçlı İmar Planı sınırları içinde kalan Kaymakam Çeşmesinin tarihi değeri ile dekoratif ve mimari özellikleri nedeniyle 2863 sayılı Kanun kapsamında II. (iki) grup korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tesciline, çeşmeye ilişkin hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna; ayrıca 12935 ada, 8 ve 9 parsellerde herhangi bir izin alınmadan inşa edildiği anlaşılan demir profillerle oluşturulmuş şemsiyenin 60 (altmış) gün içinde İlçe Belediyesi sorumluluğunda KUDEB denetiminde kaldırılmasına; uygulama öncesi ve sonrası rapor ve fotoğrafların Kurul Müdürlüğüne iletilmesine; söz konusu taşınmazlarda 2863 sayılı Kanun kapsamında gerekli izinler alınmadan herhangi bir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU			HARİTA NO:
İLİ : Kütahya	İLÇESİ : Odunpazarı	Köy / Mahalle:- Paşa	KORUMA DERECESESİ: II. (iki) Grup	ANITSAL:
SOKAK VE KAPI NO:	KADASTRO PAFTA:	ADA: 12935 PARSEL: 8-7		ÇEVRESEL:
ADI: Kaymakam Çeşmesi	YAPTIRAN: -	YAPAN: -	MİMARİ ÇAĞI (Üslup): Osmanlı Dönemi	ÇEVREYE AYKIRI:
	YAPIM TARİHİ: 1733	KİTABE: var	VAKFIYE: YOK	

GENEL TANIM: 1733 tarihli çeşme, kitabesiyle, mimari ve süsleme özellikleriyle dönemini yansıtan özgün özelliklerini büyük ölçüde korumuş bir çeşmedir. Taş ve mermerden inşa edilmiş çeşmenin aynalığının yanında iki adet mermer sütun yer almaktadır.

A İVİ	A TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST B YAP C I	A İÇ YAPI	A SÜSLEME ELEMENLARI	A RUTUBET	A YOK B İZİ VAR C ÖNEMLİ
B ORTA		B	B	B	B	B	B
C FENA		C	C	C	C	C	C

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

AYRINTILI TANIM:

E-2 Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Paşa Mahallesi, Kurşunlu Sokakta bulunan 12935 ada 8-7 parselde yer alan Kaymakam Çeşmesi aynı sokakta bulunan Kaymakam Konağı ile ilişkilidir. Kim tarafından yapıldığı belli olmayan çeşme, Kaymakam Konağı'nın bahçe duvarına bitişik durumda bulunmaktadır. Dikdörtgen planlı çeşme cephesi kesme taştan, iki yandan dışa taşkın olarak örülmüştür. Taş ve mermerden inşa edilmiş çeşmenin aynalığının yanında iki adet mermer sütun yer almaktadır. Çeşmenin en üstü, dışa taşkın olarak sonlandırılmıştır. Tek musluklu olan çeşme, akar durumdadır. Çeşmenin kitabesinde, Arapça olarak, "Bismillahirrahmanirrahim", "Kaymakam Çeşmesi", "1733" tarihi yazılı bulunmaktadır. Günümüzde çeşmenin ön cephesi sokağa bakarken, bahçe duvarının bolduğu depo kısmı, konağın bahçesinde yer almaktadır. Bahçe kısmında kalan deponun ön cephesinde bir çeşme daha bulunmaktadır. Depo kısmında daha çok mermer ve tuğla kullanılmaktadır. Depo kısmında kalan depo ve çeşme duvarının sağ tarafında mermerden yapılmış bir de yalak bulunmaktadır. Su deposu ve yalak kısmı konağın içinde kaldığı için dekorasyon amaçlı kullanılmaktadır. Odunpazarı'nın merkez mahallelerinden olan Dede Mahallesi'nin suyu uzun yıllar bu çeşmeden sağlanmıştır.

1960-70 yıllarında çekildiği tahmin edilen eski bir fotoğrafta çeşmenin geçirdiği değişimi görmek mümkündür. Bu fotoğrafta çeşmenin daha yüksek olduğu, belki de istiridye formu ile devam tepe alınışlığı bulunduğu, aynalık bölümündeki kitabenin olmadığı, iki yandaki mermer sütuncelerin harap olduğu gözlenmektedir. Çeşmenin yakın bir tarihte onarım gördüğü, kitabenin yeniden düzenlendiği, mermer sütunların özgününe uygun olarak yeniden yapıldığı anlaşılmaktadır.

1733 tarihli çeşme, kitabesiyle, mimari ve süsleme özellikleriyle dönemini yansıtan özgün özelliklerini büyük ölçüde korumuş bir çeşmedir. Kent için önemli bir bellek oluşu, konumu, mimari ve estetik özellikleri ile kültür varlığı olduğu değerlendirilmektedir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON

ORJİNAL KULLANIM :

Çeşme

BUGÜNKÜ KULLANIM :

Çeşme

ÖNERİLEN KULLANIM

Çeşme

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihçisi

Ahmet AYDIN
Kütahya Vakıflar Bölge Müdürü

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU'NUN

13.02.2020 GÜN VE 8412 SAYILI KARARI EKİDİR.

YAYIN DİZİNİ

EKLER:	
RAPOR	+
FOTOĞRAF	+
RÖLÖVE PROJESİ	-
RESTORASYON PROJESİ	-
HARİTA	-
KROKİ	-
KİTABE	-